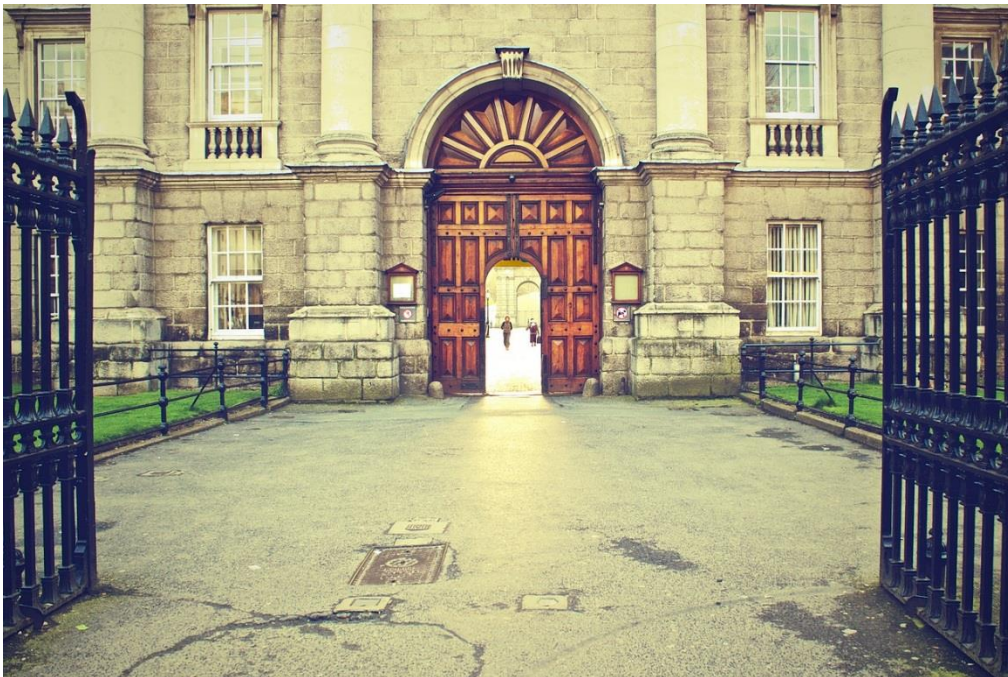


SKOLAN I SAMHÄLLET (UCG43K)

Utbildningens historia och skolans plats i samhället, 6,5hp



Bilden tagen av [Picography](#), licens under [Creative commons](#)

STUDIEMANUAL

HT2024

Delkursansvarig: Daniel Lövheim

LITTERATUR

Berg, F. (1992). *Folkskolan såsom bottenskola. Ett inlägg i en viktig samhällsfråga*. Lärarförbundet. [Elektronisk resurs]

Biesta, G. (2015). What is Education For? On Good Education, Teacher Judgement, and Educational Professionalism. *European Journal of Education*, 50(1). [Laddas ner via universitetsbiblioteket]

Bunar, N. (2017). Utbildning och mångkultur – det globala samhället i Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red.), *Lärande, skola, bildning*. Natur & Kultur. [Elektronisk resurs]

Carlbaum, S. (2018). Utvärdering, marknadsföring och skolval i Dahlstedt, M. & Fejes, A. (red.) *Skolan, marknaden och framtiden*. Studentlitteratur. [Elektronisk resurs]

Florin, U. (2010). *Lärarnas professionalisering*, <http://www.lararnashistoria.se>.

Florin, C. & Johansson, U. (1996). Tre kulturer - tre historier. Disciplinering i läroverk, flickskolor och folkskolor under 1800-talets senare hälft i Nordström, S. G., Richardson, G. & Rodhe, B. (red.), *Utbildningshistoria*. Uppsala, 1990. [Elektronisk resurs]

Karlsson, KG & Oskarsson, M. (2017). Pisa ur ett forskarperspektiv, i Hult, Agneta & Olofsson, Anders (red.), *Utvärdering och bedömning i skolan: för vem och varför?* Natur & Kultur. [Elektronisk resurs]

Larsson, E. & Westberg, J. (red) (2019). *Utbildningshistoria. En introduktion*. Studentlitteratur. 3:e uppl. Valda delar.

Lundström, U. & Rönnerberg, L. (2015). Att styra skolan med marknaden som förebild i Lindblad, S. & Lundahl, L. (red.), *Utbildning: makt och politik*. Studentlitteratur. [Elektronisk resurs]

Nordin, A. (2014). Centralisering i en tid av decentralisering i *Utbildning & Demokrati* (23)2. [Laddas ner via universitetsbiblioteket.]

SOU 1948:27. *1946 års skolkommissons betänkande med förslag till riktlinjer för det svenska skolväsendets utveckling*. Kapitel 1 [Elektronisk resurs]

Läroplan för gymnasiet (Lgy 2011) eller *Läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet* (Lgr 22). Kapitel 1 och 2

Texter att bearbeta under seminarier kan tillkomma.

Utbildningens historia och skolans plats i samhället, 6,5 hp ingår i kursen *Skolan i samhället* och utgör en del av lärarprogrammets utbildningsvetenskapliga kärna (UVK). Det innebär att det är en obligatorisk kurs för alla som påbörjat lärarprogrammet från och med ht 2011.

Föreliggande studiematerial är en introduktion till dina studier i delkursen *Utbildningens historia och skolans plats i samhället*. Den är tänkt att utgöra ett stöd för dig som student och utgår ifrån kursplanen.

KONTAKTUPPGIFTER

Funktion	Namn	Adress
Kursgivande institution	Institutionen för pedagogik och didaktik	www.edu.su.se
Kursansvarig	Petter Sandgren	petter.sandgren@edu.su.se
Delkursansvarig	Daniel Lövheim	daniel.lovheim@edu.su.se
Kursadministratör	Lotta Engcrantz	lotta.engcrantz@edu.su.se
Undervisande lärare	Daniel Lövheim Petros Gougoulakis Eva Insulander Susanne Dodillet	daniel.lovheim@edu.su.se petros.gougoulakis@edu.su.se eva.insulander@edu.su.se susanne.dodillet@edu.su.se
Föreläsare	Petter Sandgren Eric Larsson Johanna Ringarp Larissa Mickwitz Shamal Kaveh	Petter.sandgren@edu.su.se Eric.larsson@edu.su.se johanna.ringarp@edu.su.se larissa.mickwitz@edu.su.se shamal.kaveh@edu.su.se

NÅGRA ORD OM KURSENS GRUNDLÄGGANDE STRUKTUR

Studier på högskolenivå kräver ett mått av självstudier, självständighet och eget ansvarstagande. De lärarledda momenten täcker bara en del av kursens innehåll och är tänkta att ge en introduktion till kursens innehållsliga teman. För att tillägna sig kursens lärandemål krävs det,

med andra ord, förutom deltagandet i de olika verksamheterna (föreläsningar, seminarier, grupparbete etc.) även en hel del eget arbete, förberedelser och självstudier. Och detta förutsätter att du på ett aktivt och självständigt sätt läser litteraturen, deltar i diskussionerna, tar ditt ansvar i grupparbeten samt kritiskt bearbetar och granskar kursinnehållet.

Delkursen är baserad på olika undervisningsformer: föreläsningar, litteraturseminarier samt grupparbeten och gruppredovisningar. Den lärarledda undervisningen är ett stöd för att du på bästa möjliga sätt ska kunna tillgodogöra dig kursens innehåll och innehållet i den kurslitteratur som tillhör utbildningen. Du bör dock vara uppmärksam på det faktum att varken föreläsningarna eller seminarierna kan täcka hela kursinnehållet på ett helt uttömmande sätt. Föreläsningarna är till för att ge en fylligare bakgrund och ett tydligare ramverk som kan underlätta förståelsen av litteraturen och möjliggöra en fördjupning i de teman som litteraturen berör. På seminarierna står litteraturen i centrum men då behandlas av utrymmesskäl enbart delar av den obligatoriska litteraturen. Avsikten med seminarierna är att du ska få en möjlighet till fördjupad förståelse och insikt i kursens olika teman och se exempel på hur texter diskuteras och analyseras. Nyckeln till ett lyckat seminarium är att du är väl förberedd.

Utbildningen vilar på vetenskaplig grund och studierna förväntas utveckla din förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar. Den avser utveckla din förmåga att formulera, avläsa, urskilja och lösa problem men också att på egen hand söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå (SFS 2009:1037 Högskolelagen). Detta förutsätter självklart att du som student inte bara läser litteraturen utan även aktivt deltar i diskussionerna och reflekterar över innehållet tillsammans med andra. Du ska även försöka tillägna dig det språkbruk och de analytiska ramar som presenteras, men också försöka att behålla en kritisk blick.

DELKURSENS SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen, som är av introducerande karaktär, behandlar det svenska utbildningssystemets historia. Den tar upp hur utbildningshistorien påverkats av samhällsförändringar och ideologiska strider, men också av den föränderliga synen på kunskap, elever och lärarprofessionen under olika tidsperioder. Skolans betydelse för att under olika perioder såväl återskapa som minska sociala ojämlikheter belyses, framförallt i relation till klass och genus. Dessutom behandlas skolan som en politiskt styrd organisation, och dagens politiska styrmodeller, liksom dess konsekvenser för pedagogisk praktik, diskuteras. Kursen är organiserad i fem teman:

- Skolformernas historia
- Utbildning, klass, etnicitet och genus
- Professionshistoria
- Styrning av skolan
- Skolans marknadisering och utvärdering

FÖRVÄNTADE STUDIERESULTAT

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna:

- redogöra för det svenska skolsystemets framväxt, utveckling och organisering,

- kritiskt granska skolsystemets betydelse för återskapande av sociala ojämlikheter liksom för undanröjandet av sådana,
- redogöra för lärarprofessionens formering och varierande förutsättningar över tid,
- diskutera hur politisk styrning av skolan sammanhänger med pedagogisk praktik,
- beskriva och diskutera internationella och nationella utvärderingar av skolverksamhet.

UPPLÄGG

Kursen ges på heltid och förutsätter ett aktivt och självständigt arbete av varje student. Den schemalagda tiden utgör bara en bråkdel av den studietid som kursen kräver. Undervisningen utgörs av föreläsningar, seminarier och grupparbeten.

Föreläsningar är den klassiska formen av universitetsundervisning och avser att utgöra goda introduktioner till ett speciellt tema inom kursen. Dessa ersätter inte på något sätt den egna läsningen, utan snarare kan sägas att föreläsningarna är en god hjälp att tematisera det egna arbetet. Föreläsningar ges för hela delkursen. Vid en föreläsning tar läraren upp delar av kursens innehåll. Föreläsningen är inte en upprepning av vad som står i litteraturen utan snarare ett stöd för dig för att få en bakgrundsbild, ett sammanhang och hjälp med att strukturera kursinnehållet. Den syftar till att behandla men också kommentera och komplettera kurslitteraturen.

Föreläsningar	
Föreläsning 1	Den svenska skolans framväxt
Föreläsning 2	Sociologiska perspektiv på skolan
Föreläsning 3	Skolans styrning
Föreläsning 4	Lärarprofessionen
Föreläsning 5	Skolans marknadsisering och utvärdering
Föreläsning 6	Vad säger oss skolornas webbsidor? (Digital)

Seminarier är en undervisningsform som sker i mindre grupper och i stor utsträckning bygger på deltagarnas egen aktiva medverkan. Vid seminarierna bearbetas delar av kurslitteraturen genom olika former av seminarieuppgifter. Seminarierna kan också innehålla redovisningsmoment och diskussionsmoment i mindre grupper. Seminarierna sker tillsammans med seminarieleddarna inom delkurserna, alltså dina lärare under kursen. Till varje seminarium skall studenten ha läst viss angiven litteratur och delta i seminariediskussionerna.

Närvaro vid seminarierna 1-6 är obligatorisk. Om du är frånvarande behöver du kompensera din frånvaro, men med tanke på kursens utformning bör frånvaro ske i mycket särskilda fall och **får inte överstiga två tillfällen.** Din seminarielärare tillhandahåller kompensationsuppgift.

Seminarier	
Introduktionsseminarium	<p>Kursintroduktion</p> <p>Litteratur: Thisner, Edgren & Edqvist kap 1, i Larsson & Westberg.</p> <p>Läs dessutom ett kapitel i Larsson & Westberg, del III (kap 12-20), som behandlar ett av de ämnen (eller som ligger så nära som möjligt) som du ska undervisa i.</p>
Seminarium 1	<p>Skolformernas historia</p> <p>Inför seminariet rekommenderas ni ta del av föreläsning 1</p> <p><i>Litteratur:</i> Berg + Edgren kap. 6 och Larsson & Prytz kap. 7 i Larsson & Westberg.</p>
Seminarium 2	<p>Sociologiska perspektiv på skolan: Utbildning, klass, genus och etnicitet</p> <p>Inför seminariet rekommenderas ni ta del av föreläsning 2</p> <p><i>Litteratur:</i> Bunar + Larsson kap. 21 och Prytz kap. 22.</p>
Seminarium 3	<p>Skolans styrning</p> <p>Inför seminariet rekommenderas ni ta del av föreläsning 3</p> <p><i>Litteratur:</i> Skott kap. 25 i Larsson & Westberg + Nordin + Skolkommisionens betänkande kap. 1.</p>
Seminarium 4	<p>Lärarprofessionen</p> <p>Inför seminariet rekommenderas ni ta del av föreläsning 4</p> <p><i>Litteratur:</i> Biesta + Florin</p>
Seminarium 5	<p>Skolans marknadsiering och utvärdering.</p> <p>Inför seminariet rekommenderas ni ta del av föreläsning 5</p>

	<i>Litteratur:</i> Carlbaum + Lundström & Rönnerberg + Karlsson & Oskarsson
Seminarium 6	<p>Gruppredovisningar</p> <p>Inför seminariet rekommenderas ni ta del av föreläsning 6</p> <p><i>Litteratur:</i> Palme, 219-258.</p>

Litteraturstudier: Kurslitteraturen utgör navet i delkursen och är huvudunderlaget för examination, seminariediskussion och grupparbete. Det är därför viktigt att du i god tid förbereder och beställer den litteratur som ska läsas inför seminarierna.

LÄRPLATTFORM

I denna kurs använder vi lärplattformen Athena. Den hittar du på www.athena.su.se, eller via www.mitt.su.se. Du måste registrera dig på Athena, om du inte redan har gjort det. Förutsättningen för att kunna göra detta är att du har skaffat och aktiverat ditt universitetskonto. I Athena är du som registrerats på kursen automatiskt inlagd i sajten för denna kurs.

I Athena finner du sådan information som är gemensam för samtliga seminariegrupper, såsom studiehandledning, uppgifter, föreläsningbilder, med mera. Dessutom kan seminarieledaren lägga in särskild information för sin seminariegrupp.

EXAMINATION

Delkursen examineras genom muntlig presentation och en skriftlig individuell tentamen. Den muntliga examinationen genomförs på seminarietid genom aktivt deltagande i diskussioner och redovisningar. Den avslutande individuella skriftliga tentamen bedöms enligt sjugradig målrelaterad betygsskala A-F.

ATT UPPGIFTEN ÄR INDIVIDUELL INNEBÄR FÖLJANDE

Examinationen består av olika frågor som tillhandahålls vid tentamenstillfället. De längre fritext-svaren ska vara språkligt väl genomarbetade. I texten ska det framgå att du satt dig in i och tillgodogjort dig kurslitteraturen, men också att du förmår föra ett självständigt och underbyggt resonemang kring de frågor som behandlas.

Tentan genomförs i examinationssal den 4/10 mellan kl. 8-12. Studenter med intyg om rätt till förlängd tid får en timme längre tid för examinationen.

VAD BEDÖMS? KRAV FÖR GODKÄNT BETYG

Den avslutande examinationsuppgiften utgår alltid från kursens förväntade studieresultat och det som bedöms är följaktligen de förmågor du har visat prov på under kursen och som kommer

till uttryck i examinationsuppgiften. Vid bedömningen tillämpas en sjugradig betygsskala. Det är viktigt att du som student är medveten om att texten inte kan bli godkänd om du inte följer givna instruktioner. För att kursen ska kunna godkännas, måste examinationsuppgiften uppnå lägsta betyget för godkänt dvs. E.

Betyget registreras i Ladok senast 15 arbetsdagar efter examinationsdatum. Om du blir underkänd på den skriftliga examinationen får du göra om den vid ett senare tillfälle.

VAD HÄNDER OM MAN FÅR BETYGET F ELLER Fx?

F och Fx är underkända betyg. Vid betyget F (se kriterierna nedan) gäller omexamination vid senare tillfälle. Komplettering av Fx kan medges om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Kompletteringen ska lämnas in inom en vecka efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A-E. Om komplettering inte inkommit i tid gäller omexamination i sedvanlig ordning.

OMEXAMINATION

Om du inte blir godkänd eller väljer att inte göra examinationen i anslutning till kursen erbjuds senare tillfällen. Studenter som får F eller inget betyg efter delkursen avslutats kommer läggas in på en separat Athenasida.

Datum för omexamination är den 23/11 kl. 8-12. Du behöver anmäla dig till omexaminationen via ladok.

För varje kurstillfälle erbjuds minst två examinationstillfällen. Det läsår kurstillfälle saknas erbjuds minst ett examinationstillfälle. Studerande som fått lägst betyget E eller G får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

BETYGSKRITERIER FÖR FRITEXTER I EXAMINATIONEN

A

- Lärandemålen uppfylls utmärkt i alla delar genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen har bearbetat och bildat sig mycket god kunskap om kursens tematik
- En sammanhängande, nyanserad och självständig diskussion utifrån kursens tematik
- Texten har relevanta referenser från kurslitteraturen
- Det finns en tydlig röd tråd i resonemangen. God språklig hantering och referenshantering

B

- Lärandemålen uppfylls mycket väl genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen har bearbetat och bildat sig god kunskap om kursens tematik
- En strukturerad och sammanhängande diskussion med viss självständighet utifrån kursens tematik
- Texten har relevanta referenser från kurslitteraturen.
- Det finns en tydlig röd tråd i resonemangen. God språklig hantering och referenshantering

C

- Lärandemålen uppfylls väl genom att studenten genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen har bearbetat och bildat sig god kunskap om kursens tematik
- En strukturerad och sammanhängande diskussion utifrån kursens tematik
- Texten har relevanta referenser från kurslitteraturen
- Det finns en tydlig röd tråd i resonemangen. God språklig hantering och referenshantering

D

- Lärandemålen uppfylls genom att studenten i sin examinationsuppgift bearbetat, redovisat sin kunskap av kursens tematik
- En diskussion förs utifrån kursens tematik.
- Texten har relevanta referenser från kurslitteraturen.
- Texten uppvisar acceptabel disposition, acceptabel språklig hantering samt acceptabel referenshantering. Struktur och utformning av texten, liksom språk och formalia, är godtagbara.

E

- Lärandemålen uppfylls genom att studenten i sin examinationsuppgift bearbetat och redogjort för kursens tematik.

- Texten har relevanta referenser från kurslitteraturen.
- Texten uppvisar acceptabel disposition, acceptabel språklig hantering samt acceptabel referenshantering. Struktur och utformning av texten, liksom språk och formalia, är godtagbara.

Fx

Lärandemålen uppfylls inte i sin helhet. Tänkbara brister kan vara något/några av följande:

- Referenser är felaktiga vid enstaka tillfälle.
- Någon mindre del av texten är innehållsligt och/eller språkligt oklar och behöver förtydligas.

F

Lärandemålen uppfylls inte. Tänkbara brister kan vara något/några av följande:

- Instruktionerna för examinationsuppgiften har inte följts.
- Alltför stora kunskapsbrister av kursens innehåll.
- Hänvisningar till kurslitteratur saknas eller är felaktiga.
- Språkanvändning och/eller disposition gör texten alltför svår att förstå.

PLAGIAT

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Plagiat kan anses vara fallet om du använder andras text eller en chatGDP så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du fått illgång till via Internet, eller en studiekamrats hemtentamen.

Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, sk. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

KURSVÄRDERING

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

STÖD I DINA STUDIER

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

STUDIE- OCH SPRÅKVERKSTADEN

Vid Studie- och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie- och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress

<https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden>

STUDERA MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få särskilt pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om särskilt pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet

<https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning>

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-post adressen studievagledare@edu.su.se. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.

STUDENTINFLYTANDE

Möjlighet till studentinflytande förutsätter kunskap om de kursplaner som kursen är upplagd efter. Inom ramarna för kursplanernas mål och för den obligatoriska kurslitteraturen samt övriga aktiviteter som kursansvarig institution beslutat om, har varje seminariegrupp möjlighet att påverka arbetsformer och innehåll i seminarier.

Vi rekommenderar därför att varje seminariegrupp utser en eller två studeranderepresentanter (helst vid första träffen med seminariegruppen). Representanternas uppdrag är att diskutera eventuella frågor och problem med sina respektive lärare och, om det skulle behövas, med kursansvariga lärare.